

קלא:

רבי אליעזר דמילה פרק תשעה עשר שבת

מסורת הש"ס

תורה אור השלם

- 1 ולקחם לם ביום הראשון פיר עץ הדור בעת המזרח ונתן עץ בעת וערב ונתן ושתחם לפני יי אליקים ושבעת ימים: ויקרא כג ט
- 2 בסבת השבוע שבטת ימים כל האורח בישראל ישבו בסבתו: ויקרא כג ט
- 3 ובחמשה עשר יום לחודש הזה תג המצות לילי שבטת ימים מצות תאכלו: ויקרא כג ו
- 4 דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום לחודש השביעי הזה תג המצות שבטת ימים לילי: ויקרא כג ז
- 5 וברשות השביעי באחד לחודש מרקא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם: כהדב ט א
- 6 והעברת שופר תרועה בחודש השביעי בעשר לחודש ביום ובפסחם תעבדו שופר בכל ארבעת ימים: ויקרא כג ט

מוסף רש"י

ביום אפילו בשבת, משמע כל מה שיש בקרא עשה הוא דמילי למחב נחלשן מוכח: וצ"ל אצטרך קרא למישרי טלמול. דכתיב: שני לא תחב טלמול בטלמול וכל המנוח למחיו כן: וכו'.

כדאיתא בפ"ק דיבמות (דף ק. א.) ו"ל דהכא הכי גמרי מה מלינו דהך שמלות ונהגות בשבת ומכשיריה דמו שבת אף כל שמלות ונהגות בשבת מכשיריה דמו שבת הלכך לא שייך למילף מכבוד דהיינו המלוה עלמה ולא מכשיריה דשמוע לי בשל לי היינו כיבוד עלמנו כשמתקן לו מאלכו והבינו נמי הו מלוה אחת שזו הקדוש ברוך הוא לננות בית המקדש: ס"ד"א גילף שבטת ימים משבעת ימים בסוכה. וז"ל היכי מיסקן הדמיה לדון ג"ש הא אין אדם דן ג"ש מעלמא אלא"כ למדה מרבו וי"ל דשמה צלמלח ניתנה למדרש: קב"ל. ולא ידענא השמא האי שבעת ימים למאי אמר דלע"ג דדרשין בפ"ק דפסחים (דף ה.) מה שביע שביע לחג אף ראשון ראשון לחג הא איכא למדרש משבעה כלל ימים:

שכן טעון ארבעה ימים. אף על גב דעומר שמי' ויין לניסוך ושמן למנחות שאני ד' מינין שגלובל דמעכתיף זה את זה כדאמר בפרק הקומץ (מנחות דף ט. א.) וצפרק התכלת (טז דף מה:) [למירין] הכנשים אין מעכתיף לא את העומר ולא את שמי הלחם (שהיינו טעון ד' מינין שאין מצות לולב כלל כלל ד' מינין אבל צאלו יטולה להיות מצותן כלל ד' מינין. הר"ב פיר"ת: א' בעיניה ב' הכא לא דייקא תלמודא למילף מביניהו דהכי ארכייה דתלמודא וימנן דייק וימנן לא דייק ואי הוה דייק הוה משכח פיר"י הרב פיר"ת א"י מילתא דאיתא כמה הגד טרע וכתב לה קרא כמו מילתא דאיתא בקל וחומר והאי דקאמר תלמודא ניכחור רחמנא כהאי ותימי אדך מנייה פירוש ומאי אריך קרא היינו משום דאי כלל מה הגד הזה מלי למילף הך מלוה מאידך לא הוה כהן רחמנא קרא כיון דהוה פשוט כל כך דלא דמי למילתא דאיתא בק"י דהוה פשוט יותר: **שבטת** ימים (ו) כולל. ומופנה הוה משני לדדים גבי לולב לא אצטרך דלע"ג דדרשין ימים ולא לילות מיהו לא הוה אריך למיכתב שבעת כלל דהוה מלי למיכתב ושמתח לפני וגו' כימים והוה לשון שבעת מיותר לג"ש וא"ת ור' אליעזר היכי דריש ימים ולא לילות כיון דאית ליה ג"ש היא גופה קילף מסוכה מה להלן ימים אפילו לילות אף לולב ימים ואפי' לילות יש לומר דלית לן למילף בג"ש מילתא דלשון ג"ש גופא מוכחא דאיתו כן דימים משמע ולא לילות:

ואי מסוכה שכן נוהגת כצ"לית כבימים. משמע דבעי למימר חאמר צמחא שאינה נוהגת כלילות כבימים ואדרבה עיקר מצותה כלילה הראשון שנאמר בערב תאכלו מצות (שמות יב) והכי הוה מלי למימר שכן נוהגת כימים וכלילות:

נפקא ליה כבימים הכפורים. וגמרינן מהדדי כדדרשין כדאש הגשה שיהו כל התקיעות של חודש השביעי שוות כפי"ש כקונטרס ורצנן סכרי דלא שייך לאקשווי אלא לומר סדר תקיעות יהיו שזין דלעין סדר תקיעות מיימי

כל שפסא זמניה הוה. וכיון שיש לו טלית בכל יום משמחה כלל לזית עובד בעשה ו' ואפילו מונחת בקופסא הלכך כל יומא רמיח מלכותיה עליה: הואיל ובידו לפסקיו. ונפקי מרשותיה ולא עליה רמיח מונתיה: אי מעומר ושמי הלחם. וגמר כמה מלינו: ביום ואפילו כשכס. מללא כתיב נראשון לדרשא אחא בכל יום שהוא ראשון לחג: ולמאי. אצטרך לרבינו להאי ואפילו בשבת אי נישא לעטול דמשמע קרא לקיחה טלמול בעלמא הוה ועדיין נמתח מורה לא נאכר טלמול דאצטרך קרא למישרי להאי: אלא למכשיריו. דאיסורא דלורייתא הוה: מה להלן ימים ואפילו לילות. כדלפינן במסכת סוכה (דף מג. א.) **ולכנסו** רחמנא כלולב. ושמי לשבטת דמו: וניסו. עומר ושמי הלחם מנייה ולמה ליה דכתביה כוללו: אי מולב. כמה מלינו מולב שהוא מלוה ומכשיריו דוחין אף סוכה שהיא מלוה מכשיריה דוחין: גמר ו' ימים כו'. ובג"ש אחי ליה. ואע"ג דאיתא מופנה משני לדדים דהא גבי לולב חד שבעת ימים הוה דכתיב ודרשין לרי אליעזר למעטי לילות כיון דגלי רחמנא בעומר ושמי הלחם לולב גילוי מילתא בעלמא הוה ולא פרכינן עלה. גימגום (ו) וניסו הך. עומר ושמי הלחם מנייה: אי מסוכה שכן נוהגת כלילות כבימים. ואילו מצה לילה הראשון חונה ומו לא כדאמרינן בפסחים (דף קז.) ונכנסו רחמנא. כדאש צמחא ונמרו הך כולו מנייה: כגשם ככאנשים. כדלפינן בפסחים (ד' מג. א.) לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים וגו' כל שישנו בכל תאכל חמץ ישנו בקום אכול מצה ונשים איתנהו בכל תאכל חמץ דכל מצות לא תעשה בין שהומן גרמא בין שאין הומן גרמא חייבת לאפוקי סוכה ולולב דלימניהו כגשים דמנות עשה שהומן גרמא היא: ולמאי. האי קרא הוה מילתא דמרועה אחא למישרי בשבת אי לתקיעה לא אצטרך דאפילו תקיעת הרשות לית בה איסורא דלורייתא: מלאכס עבודה. של טורח: וגמרי מהדדי. כמסכת ראש השנה (דף נג.) שאין תלמוד לומר כדאש השביעי' דהא כדאש קראי כהן לן דיוה"כ כדאש השביעי מה מ"ל כדאש השביעי שיהו כל תרועות משל חדש השביעי שוות: נפטרנו עבדים לכסיהס. קריאת דרור דיוכל תלויה בה הלכך חשיבא: אי מכולכו. מאחת מיטלין: כדאמרינן. איכא למיפדך כלל הך חזא דז תמור האמור בה עליל:

כל שפסא זמניה הוה. וכיון שיש לו טלית בכל יום משמחה כלל לזית עובד בעשה ו' ואפילו מונחת בקופסא הלכך כל יומא רמיח מלכותיה עליה: הואיל ובידו לפסקיו. ונפקי מרשותיה ולא עליה רמיח מונתיה: אי מעומר ושמי הלחם. וגמר כמה מלינו: ביום ואפילו כשכס. מללא כתיב נראשון לדרשא אחא בכל יום שהוא ראשון לחג: ולמאי. אצטרך לרבינו להאי ואפילו בשבת אי נישא לעטול דמשמע קרא לקיחה טלמול בעלמא הוה ועדיין נמתח מורה לא נאכר טלמול דאצטרך קרא למישרי להאי: אלא למכשיריו. דאיסורא דלורייתא הוה: מה להלן ימים ואפילו לילות. כדלפינן במסכת סוכה (דף מג. א.) **ולכנסו** רחמנא כלולב. ושמי לשבטת דמו: וניסו. עומר ושמי הלחם מנייה ולמה ליה דכתביה כוללו: אי מולב. כמה מלינו מולב שהוא מלוה ומכשיריו דוחין אף סוכה שהיא מלוה מכשיריה דוחין: גמר ו' ימים כו'. ובג"ש אחי ליה. ואע"ג דאיתא מופנה משני לדדים דהא גבי לולב חד שבעת ימים הוה דכתיב ודרשין לרי אליעזר למעטי לילות כיון דגלי רחמנא בעומר ושמי הלחם לולב גילוי מילתא בעלמא הוה ולא פרכינן עלה. גימגום (ו) וניסו הך. עומר ושמי הלחם מנייה: אי מסוכה שכן נוהגת כלילות כבימים. ואילו מצה לילה הראשון חונה ומו לא כדאמרינן בפסחים (דף קז.) ונכנסו רחמנא. כדאש צמחא ונמרו הך כולו מנייה: כגשם ככאנשים. כדלפינן בפסחים (ד' מג. א.) לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים וגו' כל שישנו בכל תאכל חמץ ישנו בקום אכול מצה ונשים איתנהו בכל תאכל חמץ דכל מצות לא תעשה בין שהומן גרמא בין שאין הומן גרמא חייבת לאפוקי סוכה ולולב דלימניהו כגשים דמנות עשה שהומן גרמא היא: ולמאי. האי קרא הוה מילתא דמרועה אחא למישרי בשבת אי לתקיעה לא אצטרך דאפילו תקיעת הרשות לית בה איסורא דלורייתא: מלאכס עבודה. של טורח: וגמרי מהדדי. כמסכת ראש השנה (דף נג.) שאין תלמוד לומר כדאש השביעי' דהא כדאש קראי כהן לן דיוה"כ כדאש השביעי מה מ"ל כדאש השביעי שיהו כל תרועות משל חדש השביעי שוות: נפטרנו עבדים לכסיהס. קריאת דרור דיוכל תלויה בה הלכך חשיבא: אי מכולכו. מאחת מיטלין: כדאמרינן. איכא למיפדך כלל הך חזא דז תמור האמור בה עליל:

(א) וי' חסופת מנחות חד. דיה עולתו. (ב) סוכה מנה. (ג) ליל קרי: מה ריה פטו. (ד) ריה ת: (ה) ונכריש חזו. (ו) ויקרא כה. (ז) פי מהרי"ם. (ח) ומלחם כפי התלבו. (ט) דף נג. (י):

נהרות הב"ח

(א) נמי נלף שבעת ימים משבעת ימים מסוכה: (ב) אם אלה נמר שבעת ימים משבעת ימים מלולב: (ג) ימים דיה נמר ו' ימים וכו' גימגום פס"ד וזאת קי מ"ה וכתוב רחמנא בהרי"א בסוכה וימי הך עומר ושמי הלחם ולולב מנייה: (ד) חוב' דיה שבעת ימים משבעת ימים מלולב מופנה הוה משני לדדים רבוי לולב נמי לא אצטרך:

גליון הש"ס

רש"י דיה כ"כ שפסא וכו' ואפי' מותר בקופסא. פי' מנחות דף מה פ"ה חס"י דיה עולתו: חס"י דיה חס"י ויא ידענא: כתיב זה לעיל דף קח ע"כ מרי' חלי דיה חס"י:

רבינו חננאל

הואיל ובידו לפסקיו. פי' כי תעבדו הוא חובת הגבוי וכו' שהפיקו איני בידו. וכן דבית ביבא ב' בדר: